

Område Styrning och vägledning
Avdelning Säkra livsmedel
Åsa Lagerstedt Norström

2022-11-30

Dnr 2022/03314

Svar på remiss från Naturvårdsverket

Miljödepartementets diarienummer M2022/01152

Remiss Naturvårdsverkets redovisning av regeringsuppdrag om EU-förordning om minimikrav för återanvändning av vatten diarienummer M2022/01152

Livsmedelsverket har inga direkta synpunkter på de ändringarna och tillägg till lagstiftningen som tas upp i denna utredning, utan ser positivt på att områden med framförallt sommartorka kan använda återanvänt vatten för bevattning av grödor. Samt att man i detta läge inväntar kommande EU-vägledning.

Problemen med PFAS har diskuterats i utredningen. Detta är intressant även ur ett livsmedelsperspektiv då det kommer nya gränsvärden för PFAS i livsmedel 1 januari under 2023. Gränsvärdena kommer finnas i förordning (EG) nr 1881/2006 och inkluderar livsmedel såsom fisk, skaldjur, kött från tamdjur, björnkött och ägg. Om återanvänt vatten med PFAS skulle spridas på åkermark eller beten utan att PFAS kontrolleras, riskeras mark och vattendrag att kontamineras med PFAS och detta är en fråga som behöver tas i beaktande. Detta särskilt då det visat sig i ett fall från Danmark att ett område med betande nötkreatur där marken hade höga PFAS-halter, ledde till höga halter PFAS i köttet.

Resultat av en studie av Pritzkow *et al.* indikerar att större molekyler, som exempelvis prioner kan tas upp i växter via rotsystem. Prioner är värmestabila vilket medför att upphettning till höga temperaturer inte är en tillräcklig åtgärd vid hygienisering av till exempel återanvänt vatten för att eliminera dem. Länk till den vetenskapliga artikeln:

[Grass plants bind, retain, uptake and transport infectious prions - PMC \(nih.gov\)](#)

Ett eventuellt kvalitetssäkringssystem behöver alltså inrymma ett mycket brett spektrum av olika kategorier av potentiellt hälsoskadliga ämnen. Där det inte kan uteslutas att upptag kan ske via rotsystem eller upptag via klyvöppningarna vid förångning av ämnena efter bevattning.